

Lublin, 24 lutego 2021 r.

RIO – II – 600/57/2020

Pan Kazimierz Firlej
Wójt Gminy Garbów
ul. Krakowskie Przedmieście 50
21 - 080 Garbów

Szanowny Panie Wójcie

W okresie od 23 listopada 2020 r. do 7 stycznia 2021 r. (z uzasadnionymi przerwami) Regionalna Izba Obrachunkowa w Lublinie przeprowadziła kompleksową kontrolę gospodarki finansowej gminy Garbów. Protokół kontroli podpisano 22 stycznia 2021 r.

W zakresie niektórych nieprawidłowości o incydentalnym charakterze oraz wyeliminowanych w trakcie kontroli, po udzieleniu przez kontrolujących instruktażu – nie formułowano wniosków pokontrolnych.

Poniżej podaję stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia oraz wnioski co do sposobu ich wyeliminowania, stosownie do przepisów art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137).

W załączniku do wystąpienia pokontrolnego wskazuję osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości.

1. W zakresie ustaleń ogólnoorganizacyjnych:

1.1. Niepoinformowanie Ministra Finansów o rozpoczęciu prowadzenia audytu wewnętrznego w 2019 r. oraz nieprzeprowadzenie audytu w 2020 r. – str. 3 - 4 protokołu.

Prowadzić audyt wewnętrzny, jeżeli ujęta w uchwale budżetowej gminy kwota dochodów i przychodów lub kwota wydatków i rozchodów przekroczyła wysokość 40.000 tys. zł oraz informować pisemnie Ministra Finansów o jego rozpoczęciu, stosownie do przepisów art. 274 ust. 3 i 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.).

2. W zakresie rachunkowości i sprawozdawczości:

2.1. Nieprawidłowości w zakresie dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości, polegające na:

- ustaleniu zasady ewidencjonowania operacji gospodarczych dotyczących dochodów opodatkowanych podatkiem VAT i ich wykazywania w sprawozdaniach budżetowych – w kwotach brutto,
- wskazaniu nieprawidłowych zasad ewidencji zdarzeń na koncie 901 „Dochody budżetu”,
- określeniu niespójnych zasad ewidencji środków trwałych na kontach 011 „Środki trwałe” i 013 „Pozostałe środki trwałe”,
- niedostosowaniu do aktualnych przepisów wykazu kont księgi głównej Urzędu Gminy i zasad funkcjonowania niektórych z nich,
- niewprowadzeniu obowiązku prowadzenia ewidencji szczegółowej do konta budżetu 240 „Pozostałe rozrachunki” według tytułów,
- nieokreśleniu zasad powiązania kont ksiąg pomocniczych z kontami księgi głównej – str. 5 - 6 protokołu.

Dokonać zmian dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości, przez:

- ustalenie zasad ewidencjonowania operacji gospodarczych dotyczących dochodów budżetowych opodatkowanych podatkiem VAT w sposób umożliwiający ich wykazanie w sprawozdaniu Rb-27S w wartości netto, mając na uwadze, że zgodnie z art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2020 r. poz. 106 z późn. zm.) – podatek VAT jest dochodem budżetu państwa,
- wprowadzenie obowiązku bieżącego i rzetelnego ewidencjonowania operacji na koncie 901 „Dochody budżetu”, w związku z przepisami art. 20 ust. 1 i art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217),
- wyeliminowanie kont 770 „Zyski nadzwyczajne” i 771 „Straty nadzwyczajne”,
- jednoznaczne określenie wartości początkowej środków trwałych podlegających ewidencji na kontach 011 „Środki trwałe” i 013 „Pozostałe środki trwałe”,
- wprowadzenie obowiązku prowadzenia kont ksiąg pomocniczych do konta księgi głównej budżetu 240 „Pozostałe rozrachunki” w sposób umożliwiający ustalenie stanu rozrachunków według poszczególnych tytułów,
- określeniu zasad powiązania kont ksiąg pomocniczych z kontami księgi głównej,

stosownie do przepisów art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a oraz ust. 2 ustawy o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217) oraz zasad funkcjonowania wskazanych kont, określonych w Załącznikach Nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342), powoływanego w dalszej części tego wystąpienia jako „rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.”.

2.2. *Niezachowanie zasady ewidencjonowania operacji gospodarczych w porządku systematycznym – str. 7 - 8, 11 - 14 i 16 protokołu.*

Zapisów operacji gospodarczych dokonywać w porządku systematycznym, w związku z przepisami art. 15 ust. 1 ustawy o rachunkowości, w szczególności:

- a) poinformować kierownika GOPS o obowiązku wykazywania zrealizowanych dochodów z tytułu nienależnie pobranych w latach ubiegłych świadczeń z pomocy społecznej w sprawozdaniu Rb-27S „Sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych samorządowej jednostki budżetowej”, a operacje dotyczące wpływu tych dochodów, ujmować:
- wpływ na rachunek bankowy budżetu gminy dochodów przekazanych przez jednostkę:
 - Wn 133 „Rachunek budżetu”,
 - Ma 222 „Rozliczenie z tytułu dochodów budżetowych”,
 - rozliczenie zrealizowanych dochodów (na podstawie okresowych sprawozdań Rb-27S tej jednostki):
 - Wn 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych”,
 - Ma 901 „Dochody budżetu”,
 - zwrot środków do Urzędu Wojewódzkiego:
 - * w księdze głównej budżetu:
 - Wn 902 „Wydatki budżetowe”,
 - Ma 133 „Rachunek budżetu”,
 - * w księdze głównej Urzędu Gminy:
 - Wn 409 „Pozostałe koszty rodzajowe”,
 - Ma 225 „Rozrachunki z budżetami”
- oraz
- Wn 225 „Rozrachunki z budżetami”,
 - Ma 130 „Rachunek bieżący jednostki” (jako wydatek zaplanowany w planie finansowym Urzędu w § 2910 „Zwrot dotacji oraz płatności, w tym wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości”),
- b) ewidencjonować – na właściwych kontach rozrachunkowych – wszystkie etapy rozliczeń poprzedzające płatność wydatków, w związku z przepisami art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, w księgach rachunkowych okresu sprawozdawczego, którego operacje te dotyczyły, zgodnie z przepisami art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości,
- c) ujmować w księgach rachunkowych odsetki od zobowiązań w momencie ich zapłaty, lecz nie później niż pod datą ostatniego dnia kwartału w wysokości odsetek należnych na koniec tego kwartału, stosownie do przepisów § 11 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. Operacje związane z naliczaniem i spłatą odsetek od pożyczek ewidencjonować w księgach rachunkowych Urzędu:
- naliczenie przez bank odsetek:
 - Wn 751 „Koszty finansowe”,
 - Ma 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”,

- spłata odsetek:

Wn 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”,

Ma 130 „Rachunek bieżący jednostki”;

d) należności, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego, przenosić z konta 226 „Należności długoterminowe” na konto 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” – pod datą ostatniego dnia roku bieżącego, w związku z art. 3 ust. 1 pkt 18 lit. c ustawy o rachunkowości,

zgodnie z zasadami funkcjonowania tych kont, określonymi w Załącznikach Nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

2.3. *Przypadki dokonania wydatków na podstawie dowodów niesprawdzonych pod względem merytorycznym, formalno-rachunkowym i niezatwierdzonych do wypłaty – str. 8 - 9, 15 protokołu.*

Wydatków dokonywać na podstawie dowodów księgowych sprawdzonych pod względem merytorycznym, formalno-rachunkowym i zatwierdzonych do wypłaty przez osoby upoważnione, stosownie do przepisów art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości, mając na uwadze przepisy art. 53 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

2.4. *Niedokonywanie odpisów aktualizujących wartość należności, mimo występowania przesłanek je uzasadniających – str. 10 protokołu.*

Dokonywać odpisów aktualizujących wartość należności, stosownie do przepisów § 10 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. i art. 35b ust. 1 ustawy o rachunkowości.

2.5. *Zaliczenie do przychodów Urzędu Gminy – dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami zrealizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej – str. 12 - 13 protokołu.*

Do przychodów Urzędu Gminy zaliczać wyłącznie dochody budżetu nieujęte w planach finansowych innych jednostek budżetowych, w związku z przepisami § 9 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

2.6. *Nieprawidłowości w zakresie sprawozdawczości – za 2019 r. i 2020 r. – Urzędu Gminy i obsługiwanych jednostek gminy., polegające na:*

- *przyjęciu sprawozdań budżetowych, złożonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, niezawierających wymaganych podpisów oraz sprawozdania Rb-27S, w którym wykazano dane w zakresie należności i salda końcowego z tytułu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, w części należnej budżetowi gminy,*
- *niezamieszczeniu wymaganych podpisów i daty sporządzenia na sprawozdaniach budżetowych jednostek obsługiwanych i Urzędu Gminy oraz podpisaniu sprawozdań Rb-N i Rb-Z jednostek obsługiwanych przez dyrektorów tych jednostek,*

- niewykazaniu – w jednostkowym sprawozdaniu Rb-27S za 2019 r. – należności (w dziale 010 rozdziale 01010 § 0830 w kwocie 405,90 zł) i umorzonych odsetek podatkowych,
- wykazaniu – w jednostkowym sprawozdaniu Rb-28S za 2019 r. – danych niezgodnych z ewidencją w zakresie planu, zaangażowania i zobowiązań,
- niewykazaniu – w jednostkowym sprawozdaniu Rb-Z za 2019 r. – zobowiązań wymagalnych (w rozdz. 92195 § 4210 w kwocie 467,97 zł),
- wykazaniu – w jednostkowym sprawozdaniu Rb-N za 2019 r. – zaniżonej kwoty pożyczek (o 3.819,57 zł), depozytów na żądanie (o 90 zł), zawyżonej kwoty należności (o 1.380,26 zł) oraz należności przedawnionych – str. 12 - 14, 27 - 34, 46 i 104 protokołu.

Sprawdzać pod względem merytorycznym i formalnym poprawność sprawozdań przedkładanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej, stosownie do przepisów § 9 ust. 3 i 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1564 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy § 9 ust. 1 i § 14 ust. 1, 3 i 6 tego rozporządzenia.

Poinformować kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej o zasadzie wykazywania danych dotyczących dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami wyłącznie w sprawozdaniu Rb-27ZZ „Sprawozdanie z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami”, zgodnie z przepisami § 6 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego”, stanowiącej załącznik Nr 36 do cytowanego rozporządzenia.

Jednostkowe sprawozdania budżetowe oraz sprawozdania w zakresie operacji finansowych Urzędu i jednostek obsługiwanych sporządzać rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalnym, w tym podpisywać te sprawozdania przez wójta gminy, zgodnie z – odpowiednio – przepisami § 9 ust. 1 i § 14 ust. 1 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej oraz § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2396).

W jednostkowych sprawozdaniach budżetowych wykazywać dane wynikające z prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych jednostki, stosownie do przepisów § 9 ust. 2 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w szczególności:

- wykazywać w sprawozdaniu Rb-27S „Sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego” – w § 2360 „Dochody jednostek samorządu terytorialnego związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami” – należności, zaległości i nadpłaty z tytułu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, w takiej samej wysokości jak w sprawozdaniu Rb-27ZZ „Sprawozdanie z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami”, stosownie do przepisów § 6 ust. 5 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego”,

- wykazywać we wskazanym wyżej sprawozdaniu kwoty stanowiące rzeczywiste skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy – Ordynacja podatkowa w tym kwoty umorzonych odsetek za zwłokę, zgodnie z przepisami § 3 ust. 1 pkt 11 lit. a tej „Instrukcji”.

Jednostkowe sprawozdania Rb-N „Kwartalne sprawozdanie o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych” i Rb-Z „Kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji” sporządzać na podstawie ewidencji księgowej oraz innych dokumentów dotyczących jednostki, zgodnie z przepisami § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych.

- 2.7. *Przypadki wykazania – na koniec 2019 r. – niezgodnych ze stanem faktycznym sald na kont szczegółowych do konta 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami” – str. 15 protokołu.*

Zapisów w księgach rachunkowych dokonywać w sposób odzwierciedlający stan rzeczywisty, zgodnie z przepisami art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości, mając na uwadze przepisy art. 16 ust. 1 tej ustawy.

- 2.8. *Przypadki nieterminowego regulowania zobowiązań – str. 16 protokołu.*

Wydatków publicznych dokonywać w terminach wynikających z przepisów prawa, stosownie do przepisów art. 44 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, mając na uwadze przepisy art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1027).

- 2.9. *Nieprawidłowe prowadzenie – w 2019 r. – ewidencji na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”, przez :*

- *dokonywanie pod inną datą przypisu należności w ewidencji analitycznej prowadzonej według dłużników i na koncie syntetycznym oraz w ewidencji analitycznej prowadzonej według podziałek klasyfikacji budżetowej,*
- *niebieżące dokonanie odpisu należności, skutkujące wykazaniem na koniec roku salda niezgodnego ze stanem faktycznym,*
- *wykazanie – na koniec 2019 r. – przedawnionych należności z tytułu opłat za zajęcie pasa drogowego,*
- *dokonywanie przypisu należności z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, w wysokości dokonanych wpłat – str. 17 - 19 i 21 protokołu.*

Na kontach ksiąg pomocniczych dokonywać zapisów będących uszczegółowieniem i uzupełnieniem zapisów kont księgi głównej, zapewniając zgodność sald i zapisów tych kont, stosownie do przepisów art. 16 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

Do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego wprowadzać, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, w sposób odzwierciedlający stan rzeczywisty, stosownie do przepisów art. 20 ust. 1 i art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

Przypisu należności z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych dokonywać na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” w oparciu o dokumenty określające ich wysokość na dany okres, zgodnie z zasadami funkcjonowania tego konta określonymi w Załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

Zobowiązania z tytułu opłaty za zajęcie pasa drogowego, które uległy przedawnieniu, wykسیęgować z ewidencji księgowej, mając na uwadze przepisy art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości oraz przepisy art. 40d ust. 3 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 470 z późn. zm.).

2.10. Niewykسیęgowanie z konta 011 „Środki trwałe” wartości gruntów przekazanych w trwały zarząd jednostkom organizacyjnym. Niebieżące ujęcie na tym koncie operacji przychodu środków trwałych (gruntów) – str. 22 - 25 protokołu.

Do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego wprowadzać, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, stosownie do przepisów art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

Wykسیęgować z ksiąg rachunkowych Urzędu Gminy wartość gruntów, przekazanych w trwały zarząd jednostkom organizacyjnym, mając na uwadze przepisy art. 24 ust. 2 powołanej ustawy.

2.11. Niezachowanie w 2020 r. ciągłości bilansowej w zakresie konta 139-PM „Inne rachunki bankowe-pracownicy młodociani” – str. 26 protokołu.

Wykazane w księgach rachunkowych na dzień ich zamknięcia stany aktywów i pasywów ujmować w tej samej wysokości, w otwartych na następny rok obrotowy księgach rachunkowych, stosownie do przepisów art. 5 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

2.12. Nieprawidłowe prowadzenie ewidencji planu finansowego wydatków i prawnego zaangażowania wydatków budżetowych roku bieżącego – str. 30 - 31 protokołu.

Na koncie 980 „Plan finansowy wydatków budżetowych” ujmować wartość planu finansowego wydatków budżetowych oraz jego zmiany, zgodnie z zasadami funkcjonowania tego konta, określonymi w Załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

Ewidencję zaangażowania wydatków budżetowych prowadzić na bieżąco, ujmując na stronie Ma konta 998 „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego” zaangażowanie wydatków, czyli wartość umów, decyzji i innych postanowień, których wykonanie spowoduje

konieczność dokonania wydatków budżetowych w roku bieżącym, a na stronie Wn - równowartość sfinansowanych wydatków budżetowych w danym roku budżetowym i równowartość zaangażowanych wydatków, które będą obciążały wydatki roku następnego, zgodnie z zasadami funkcjonowania tego konta, określonymi w wymienionym załączniku Nr 3.

2.13. Nieprawidłowości w zakresie bilansów za 2019 r., polegające na:

- *podpisaniu bilansów szkół przez dyrektorów tych jednostek,*
- *wykazanie – w bilansie Urzędu Gminy – należności krótkoterminowych jako długoterminowe (w wys. 201,03 zł),*
- *niewykazanie – w bilansie z wykonania budżetu gminy (po stronie aktywów i pasywów) – naliczonych odsetek od pożyczki (w wys. 2.893,12 zł) – str. 36 - 38 protokołu.*

Podpisywać sprawozdania finansowe obsługiwanych jednostek, zgodnie z przepisami § 33 ust. 6 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

W bilansie budżetu i Urzędu Gminy zawierać prawidłowe informacje w zakresie ustalonym we wzorach tych sprawozdań, zawartych w załącznikach nr 5 i 7 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r., w związku z przepisami § 23 ust. 3 pkt 1 i ust. 4 tego rozporządzenia.

2.14. Nieprawidłowości w zakresie inwentaryzacji przeprowadzonej na 31.12.2019 r., polegające na:

- *zinwentaryzowaniu niewłaściwymi metodami: należności od kontrahenta prowadzącego księgi rachunkowe i budowli, do których dostęp jest znacznie utrudniony,*
- *nieujawnieniu niezgodnych ze stanem faktycznym sald niektórych kont oraz występowania na nich należności przedawnionych – str. 38 - 40 protokołu.*

Na ostatni dzień każdego roku obrotowego przeprowadzać rzetelną inwentaryzację wszystkich aktywów i pasywów, stosownie do przepisów art. 26 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

Należności od kontrahentów prowadzących księgi rachunkowe, inwentaryzować drogą uzyskania potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu tych aktywów oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic, zaś środki trwałe, do których dostęp jest znacznie utrudniony, inwentaryzować drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników, zgodnie z przepisami art. 26 ust. 1 pkt 2 i 3 tej ustawy.

3. W zakresie budżetu gminy:

3.1. Niesprawdzanie/nieprawidłowe sprawdzanie deklaracji podatkowych, o czym świadczy:

- *nieopodatkowanie użytków rolnych zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej,*
- *wykazanie – w deklaracji na podatek od nieruchomości – gruntów zwolnionych ustawowo z podatku rolnego,*
- *opodatkowanie pojazdów podatkiem od środków transportowych na podstawie niekompletnie wypełnionych deklaracji – str. 44 – 45, 49 protokołu.*

Sprawdzać przedkładane deklaracje podatkowe, w celu ustalenia stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia jego zgodności z przedstawionymi dokumentami, stosownie do przepisów art. 272 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1325 z późn. zm.).

Grunty sklasyfikowane w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne – zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza – opodatkowywać podatkiem od nieruchomości, stawką dla gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, w związku z art. 2 ust. 2 i art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1170 z późn. zm.).

Podatników, będących właścicielami użytków rolnych, zwolnionych z podatku rolnego, którzy nie wywiązali się z obowiązku złożenia deklaracji – wzywać do ich złożenia na podstawie przepisów art. 274a § 1 Ordynacji podatkowej art. 3 ust. 1 pkt 1 i art. 6a ust. 8 i 9 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 333).

Podatników podatku od środków transportowych, którzy w deklaracjach nie podali informacji niezbędnych do zastosowania prawidłowej stawki podatku, wzywać do ich uzupełnienia, w związku z przepisami art. 274a § 2 Ordynacji podatkowej.

Uwzględniając powołane przepisy, prawidłowo opodatkować podatników wskazanych w protokole kontroli, mając na uwadze przepisy art. 70 § 1 Ordynacji podatkowej.

3.2. Niezachowanie – w 2019 r. – powszechności opodatkowania w zakresie podatku od środków transportowych – str. 48 protokołu.

W celu zapewnienia powszechności opodatkowania podatkiem od środków transportowych, dokonywać okresowej weryfikacji danych zawartych w ewidencji podatkowej z danymi z rejestru prowadzonego przez Starostwo Powiatowe w Lublinie i wykazywanymi przez tę jednostkę w informacjach, o których mowa w przepisach § 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 grudnia 2002 r. w sprawie informacji podatkowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 68).

Podatników podatku od środków transportowych, którzy nie wywiązali się z – wynikającego z przepisów art. 9 ust. 6 pkt 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych – obowiązku złożenia deklaracji na podatek, wzywać do ich złożenia, na podstawie przepisów art. 274a § 1 Ordynacji podatkowej. W przypadku niezłożenia deklaracji – określać decyzją wysokość zobowiązania podatkowego, stosownie do przepisów art. 21 § 3 Ordynacji podatkowej.

3.3. Niewystawianie/niesystematyczne wystawianie upomnień i tytułów wykonawczych posiadającym zaległości podatkowe i zaległości z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi – str. 50 - 52, 62 - 64 protokołu.

Podjąć konsekwentne czynności zmierzające do wszczęcia postępowania egzekucyjnego w stosunku do osób posiadających zaległości podatkowe oraz zaległości z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami, w związku z przepisami art. 6 § 1 z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2020 r. poz. 1427 z późn. zm.).

Po bezskutecznym upływie wyznaczonego w upomnieniu terminu płatności, wystawiać tytuły wykonawcze, mając na uwadze przepisy art. 6 § 1 w związku z art. 26 § 1 i § 1e cytowanej ustawy i art. 6q § 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1439 z późn. zm.).

Wyjaśnić, czy zaległości podatkowe z lat 2010-2015 oraz zaległości z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi podatników i dłużników, wskazanych w protokole kontroli, uległy przedawnieniu, mając na uwadze przepisy art. 70 § 1 i 4 oraz art. 59 § 1 pkt 9 Ordynacji podatkowej oraz art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

- 3.4. *Naliczanie i pobieranie czynszu najmu w wysokościach niezgodnych z zawartymi umowami – str. 53 - 54 protokołu.*

Czynsz z tytułu najmu naliczać i pobierać w wysokościach ustalonych w zawartych umowach, stosownie do przepisów art. 659 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740 z późn. zm.).

- 3.5. *Wskazywanie – w fakturach wystawianych najemcom lokali użytkowych – innych terminów płatności niż wynikające z zawartych umów – str. 55 protokołu.*

W wystawianych najemcom fakturach wskazywać termin płatności czynszu zgodnie z postanowieniami zawartych umów, w związku z przepisami art. 669 § 1 Kodeksu cywilnego, mając na uwadze przepisy art. 68 ust. 2 pkt 1 ustawy o finansach publicznych.

- 3.6. *Niepodejmowanie skutecznych czynności zmierzających do wyegzekwowania zaległych należności z tytułu czynszu najmu lokalu mieszkalnego oraz odszkodowań za bezumowne korzystanie z lokalu, skutkujące przedawnieniem roszczeń – str. 56 - 58 protokołu.*

Podjąć konsekwentne czynności zmierzające do wyegzekwowania zaległych należności cywilnoprawnych, mając na uwadze art. 42 ust. 5 ustawy o finansach publicznych oraz art. 118 Kodeksu cywilnego.

- 3.7. *Wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przedsiębiorcy rozpoczynającemu działalność w tym zakresie, przed wniesieniem pełnej opłaty – str. 60 protokołu.*

Od przedsiębiorców rozpoczynających działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych pobierać pełną opłatę za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych przed wydaniem tego zezwolenia, zgodnie z przepisami art. 11¹ ust. 2 i 3 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.).

- 3.8. *Nieudzielenie wójtowi niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego za 2017 r. w terminie ustawowym – str. 68 protokołu.*

Urlopu niewykorzystanego w danym roku udzielać pracownikom najpóźniej do dnia 30 września następnego roku kalendarzowego, stosownie do przepisów art. 168 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1320 z późn. zm.).

- 3.9. *Przypadki wypłacenia diet radnym gminy w niewłaściwej wysokości, w wyniku ich niepomniejszenia w związku z nieobecnościami na posiedzeniach komisji lub sesji Rady Gminy (zawyżenie łącznie o 1.440 zł) – str. 69 - 70 protokołu.*

Diety radnym naliczać i wypłacać zgodnie z zasadami określonymi przez Radę Gminy Garbów, w związku z przepisami art. 25 ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.), w szczególności zmniejszać ich wysokość w przypadkach nieobecności radnego na sesji lub posiedzeniu komisji, której radny jest członkiem, zgodnie z postanowieniami § 4 ust. 1 – 4 uchwały Nr VII/1123/16 Rady Gminy Garbów z dnia 29 listopada 2016 r. w sprawie ustalenia zasad przyznawania i wysokości diet dla radnych oraz sołtysów.

Rozważyć wystąpienie do radnych, o zwrot nadpłaconych kwot diet lub ich wyegzekwowanie od osoby odpowiedzialnej za nieprawidłowe naliczenie i wypłatę, stosując zasady określone w przepisach działu piątego ustawy – Kodeks pracy.

- 3.10. *Nieprawidłowa klasyfikacja budżetowa pozostałych dochodów z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi – str. 75 protokołu.*

Dochody z tytułu kosztów egzekucyjnych oraz odsetek od nieterminowych płatności za odpady komunalne klasyfikować do rozdziału 90026 „Pozostałe działania związane z gospodarką odpadami”, zgodnie z „Klasyfikacją rozdziałów”, stanowiącą Załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1053 z późn. zm.).

- 3.11. *Nieokreślenie – w opisie przedmiotu zamówienia na przebudowę drogi gminnej – rodzajów czynności niezbędnych do realizacji zamówienia, których dotyczyły wymagania zatrudnienia na podstawie umowy o pracę przez wykonawcę lub podwykonawcę osób wykonujących czynności w trakcie realizacji zamówienia – str. 80 protokołu.*

Przewidując w ogłoszeniu o zamówieniu lub dokumentach zamówienia na roboty budowlane wymagania, o których mowa w art. 95 ust. 1 ustawy z 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2019 z późn. zm.), związane z realizacją zamówienia w zakresie zatrudnienia przez wykonawcę lub podwykonawcę na podstawie stosunku pracy osób wykonujących wskazane przez zamawiającego czynności w zakresie realizacji zamówienia, jeżeli wykonanie tych czynności polega na wykonywaniu pracy w sposób określony w art. 22 § 1 ustawy Kodeks pracy – określać w dokumentach zamówienia rodzaj tych czynności, zgodnie z przepisami art. 95 ust. 2 pkt 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.

3.12. *Przyjęcie – jako zabezpieczenie należytego wykonania umowy na przebudowę drogi gminnej– gwarancji ubezpieczeniowych, zawierających postanowienia ograniczające zobowiązania gwaranta oraz uzależniające realizację wynikających z nich uprawnień od spełnienia określonych warunków – str. 80 - 81 protokołu.*

Przyjmując zabezpieczenie należytego wykonania umowy w formie gwarancji ubezpieczeniowej zwracać uwagę na treść tego dokumentu, w związku z przepisami art. 449 ust. 1 i 2 ustawy Prawo zamówień publicznych, mając na uwadze, że gwarancje – aby spełniały swój cel – muszą mieć charakter nieodwołalny i bezwarunkowy, a wszelkie okoliczności, które mogłyby spowodować ograniczenie gwarancji są niedopuszczalne; zabezpieczenie należytego wykonania umowy winno zabezpieczać wszelkie ewentualne roszczenia zamawiającego w razie niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przez wykonawcę, określone w przepisach art. 471-486 ustawy Kodeks cywilny, w związku z art. 8 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.

3.13. *Nieprawidłowości w dokumentacji postępowania o zamówienie na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych, o wartości powyżej kwoty określonej w przepisach rozporządzenia wydanego na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Prawo zamówień publicznych, polegające na:*

- *zawarciu różniących się informacji w zakresie możliwości udzielenia dotychczasowemu wykonawcy, zamówienia polegającego na powtórzeniu podobnych usług oraz nieuwzględnienie wartości tych zamówień przy ustalaniu łącznej wartości zamówienia,*
- *żądaniu od wykonawcy złożenia – na wezwanie zamawiającego – wykazu osób skierowanych do realizacji zadania, mimo że zamawiający nie określił warunku udziału w tym zakresie,*
- *niezawarciu – w ogłoszeniu o zamówieniu – wykazu oświadczeń i dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu, mimo wymagania ich w specyfikacji,*
- *niezawarciu – w ogłoszeniu o zamówieniu i specyfikacji istotnych warunków zamówienia – wykazu oświadczeń i dokumentów potwierdzających brak podstaw wykluczenia – str. 83 - 85 protokołu.*

Zapewnić wewnętrzną zgodność treści specyfikacji warunków zamówienia oraz jej zgodność z treścią ogłoszenia o zamówieniu, mając na uwadze jej przepisy art. 16 pkt 1 i 2. ustawy Prawo zamówień publicznych.

W przypadku przewidywania udzielenia zamówień, o których mowa art. 214 ust. 1 pkt 7 ustawy Prawo zamówień publicznych, uwzględniać ich wartość przy ustalaniu wartości zamówienia, zgodnie z przepisami art. 31 ust. 1 ustawy.

W postępowaniu o udzielenie zamówienia żądać podmiotowych środków dowodowych na potwierdzenie spełniania warunków udziału w postępowaniu, o ile zostały one określone przez zamawiającego, stosownie do przepisów art. 124 pkt 2 i art. 126 ust. 1 w związku z art. 57 pkt 2 ustawy Prawo zamówień publicznych.

3.14. Przyjęcie – od podmiotu realizującego w 2019 r. zadanie publiczne z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej – sprawozdania końcowego zawierającego błędy rachunkowe oraz niezakwestionowanie wykazanych w sprawozdaniu wydatków sfinansowanych z dotacji, poniesionych przed określonym w umowie terminem ich wykorzystania – str. 90 - 91 protokołu.

Dokonywać kontroli i oceny realizacji zleconych zadań publicznych, w szczególności prawidłowości wykorzystania środków publicznych otrzymanych na ich realizację, mając na uwadze, że jedną z form tej kontroli jest rzetelna weryfikacja sprawozdań z wykonania zadań publicznych składanych przez dotowane podmioty, stosownie do przepisów art. 17 pkt 3 w związku z art. 16 ust. 1 i art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 z późn. zm.).

W przypadku stwierdzenia rozliczenia ze środków dotacji kosztów poniesionych przed ustalonym w umowie terminem jej wykorzystania, oceniać, czy dotacja została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem, mając na uwadze przepisy art. 221 ust. 3 pkt 3 i art. 252 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych.

Ponadto, w związku ze stwierdzeniem w trakcie kontroli, że roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2019 rok Rada Gminy Garbów przyjęła uchwałą Nr II/14/18 z dnia 6 grudnia 2018 r., zwracam uwagę, że zgodnie z przepisami art. 5a ust. 1 tej ustawy, roczny program współpracy winien być uchwalany do dnia 30 listopada roku poprzedzającego okres obowiązywania programu – str. 88-89 protokołu.

3.15. Nieprawidłowe udzielenie dotacji na 2018 r. dla publicznych szkół podstawowych, w wyniku przyjęcia do ich naliczenia niewłaściwej kwoty na ucznia przewidzianej w subwencji.

Nieprawidłowe udzielenie dotacji na 2019 r. dla:

- *publicznej szkoły podstawowej, w wyniku jej obliczenia na podstawie niewłaściwych kwot na ucznia przewidzianych w subwencji, błędnego wskaźnika zwiększającego i liczby uczniów (co skutkowało zaniżeniem dotacji o łączną kwotę 54.588,61 zł),*
- *niepublicznego przedszkola, w wyniku nieprawidłowego ustalenia najbliższej gminy, niewystąpienia do tej gminy o informacje o podstawowej kwocie dotacji na początku roku i w październiku, a w konsekwencji udzielenie dotacji w okresie od stycznia do kwietnia na podstawie podstawowej kwoty dotacji z poprzedniego roku i nieprzeprowadzenie październikowej aktualizacji dotacji.*

Nieegzekwowanie odrębnego rozliczenia dotacji dla szkoły i oddziału przedszkolnego – str. 93 - 101 protokołu.

Dotacji dla publicznych szkół, prowadzonych przez osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego oraz osoby fizyczne, w których jest realizowany obowiązek szkolny lub obowiązek nauki, niebędących szkołami specjalnymi, udzielać na

każdego ucznia, w wysokości stanowiącej iloczyn kwoty przewidzianej na takiego ucznia w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostki samorządu terytorialnego oraz wskaźnika zwiększającego, o którym mowa w art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2029 z późn. zm.), stosownie do przepisów art. 25 ust. 1 tej ustawy. Kwoty przewidziane na ucznia w części oświatowej subwencji ogólnej dla gminy obliczać jako iloczyn finansowego standardu A podziału subwencji, wskaźnika korygującego Di i właściwych wag, do których przypisany jest dany uczeń, w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki w sprawie podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w danym roku.

W przypadku braku na terenie gminy przedszkola, w którym zaplanowane wydatki bieżące finansowane z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej nie przekraczają 50% jego zaplanowanych wydatków bieżących, niebędącego przedszkolem specjalnym, kwotę dotacji określać na podstawie podstawowej kwoty dotacji dla przedszkoli w najbliższej gminie prowadzącej przedszkole, zgodnie z przepisami art. 17 ust. 4 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, mając na uwadze przepisy art. 9 i art. 12 ust. 1 ustawy. Gminę najbliższą ustalać zgodnie z przepisami art. 10 ust. 1 tej ustawy.

Aktualizacji dotacji dokonywać w sposób i terminach określonych w art. 43 - 45 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, mając na uwadze, że zaktualizowane kwoty dotacji obowiązują od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu pierwszej aktualizacji i od pierwszego dnia listopada roku budżetowego, stosownie do przepisów art. 43 ust. 3 ustawy.

Exekwować od dotowanych podmiotów odrębne rozliczenie przekazywanych dotacji dla szkoły podstawowej i oddziału przedszkolnego w tej szkole, mając na uwadze postanowienia § 4 ust. 1 w związku z § 1 uchwały Nr XXVII/189/17 Rady Gminy Garbów z dnia 29 grudnia 2017 roku w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji dla publicznych i niepublicznych podmiotów oświatowych oraz trybu przeprowadzania kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystywania.

Przeliczyć kwoty dotacji za 2018 r. i 2019 rok i ustalić prawidłowe ich wysokości.

3.16. Nieogłoszenie – w Biuletynie Informacji Publicznej – informacji o wskaźniku zwiększającym na 2019 r. – str. 95 protokołu.

Ogłaszać – w Biuletynie Informacji Publicznej – informacje o wskaźniku zwiększającym, o którym mowa w art. 14 ust. 1 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, stosownie do przepisów art. 46 ust. 1 tej ustawy.

4. Rozliczenia finansowe jednostki samorządu terytorialnego z jednostkami organizacyjnymi:

4.1. Nieterminowe odprowadzenie do budżetu gminy środków finansowych pozostających na wydzielonych rachunkach jednostek oświatowych na 31 grudnia 2019 r. – str. 104 protokołu.

Środki finansowe pozostające na dzień 31 grudnia roku budżetowego na wydzielonych rachunkach dochodów, odprowadzać na rachunek budżetu gminy w terminie do dnia 5 stycznia następnego roku, zgodnie z przepisami art. 223 ust. 5 ustawy o finansach publicznych.

Jeżeli uważa Pan, że wśród wniosków zawartych w tym wystąpieniu są takie, które naruszają prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, przysługuje Panu – zgodnie z art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie w ciągu 14 dni od otrzymania tego wystąpienia.

Jednocześnie informuję, że – stosownie do przepisu art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – jest Pan zobowiązany zawiadomić Izbę o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub o przyczynach ich niewykonania – w formie pisemnej i elektronicznej (plik w formacie Microsoft Word (*.doc) lub Rich Text Format (*.rtf) na adres: wkgf@lublin.rio.gov.pl) – w terminie 30 dni od daty doręczenia Panu tego wystąpienia, mając na uwadze przepisy art. 27 tej ustawy.

Jacek Grządka

Do wiadomości:

Rada Gminy Garbów